

שם התלמיד/ה:

הכיתה:

מבדק פנימי בתנ"ך פיקוח ממלכתי-דתי

כיתה

1

מבחני

תנופה

למידה. לדעת. לשנות.

תלמידים יקרים,

המבדק שלפניכם מחולק לשלושה חלקים:

1. בחלק הראשון תענו על שאלות העוסקות בנושאים שלמדתם בשיעורי תנ"ך.
2. בחלק השני תקראו פרק מתוך התורה ופרק מתוך הנביאים ותענו על שאלות העוסקות בפרקים האלה.
3. בחלק האחרון תענו על שאלות בקיאות הקשורות לדמויות ולאירועים המוזכרים בתנ"ך, שעליהם למדתם בבית הספר לאורך השנים.

מה צריך לעשות?

- קראו את הפסוקים והשאלות בסבלנות וענו על השאלות ברצינות ובתשומת לב.
- בשאלות שבהן צריך לכתוב תשובה, נסחו את התשובות בשפה ברורה.
- כשצריך לבחור תשובה מבין כמה אפשרויות, סמנו X במשבצת שליד התשובה שלדעתכם היא הנכונה.

מה עוד צריך לדעת?

- לרשותכם 90 דקות, אך אם אתם צריכים זמן נוסף, בקשו מהמורה.
- אפשר להיעזר בתנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום.

בהצלחה!

שם התלמיד/ה: _____ כיתה: _____

הערכה מבוססת נושאי לימוד

חומש דברים

חומש דברים מכונה גם "משנה תורה". יש בו חזרה וסיכום של ארבעת חומשי התורה הראשונים, והוא כולל בתוכו חזרה על אירועים שכבר נאמרו, דברי תוכחה ומצוות חדשות.

בחלק זה תתבקשו לענות על שאלות העוסקות בנושאים שונים מחומש דברים.

שלושת הרגלים

1

ענו על השאלה לפי פרק ט"ז פסוקים א'–י"ז.

א. מהם השמות של שלושת הרגלים?

ב. בפסוק ט"ז כתוב: "שלוש פעמים בשנה יראה כל-זכורך את-פני ה' אלהיך במקום אשר יבחר".

מהי המצווה המתוארת בפסוק זה? _____

ג. את מי מצווה התורה לשתף בשמחת החג מלבד בני המשפחה הקרובים?
כתבו **שתי** תשובות.

1. _____

2. _____

לפניכם ארבעה איורים המתארים מקרים מחיי היום-יום.

איור 2

איור 1

איור 4

איור 3

בטבלה שלפניכם כתובות ארבע מצוות.
כתבו לצד כל מצווה את מספר האיור המדמה את המצווה.

מספר האיור	המצווה
	א. "כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפל הנפל מקונו" (פרק כ"ב פסוק ח')
	ב. "לא תראה את חמור אחיך או שורו נפלים בדרך והתעלמת מהם הקם תקים עמו" (פרק כ"ב פסוק ד')
	ג. "לא-תעשק שכיר עני ואביון מאחיק או מגרך אשר בארצך בשעריך ביומו תתן שכרו ולא-תבוא עליו השמש" (פרק כ"ד פסוק י"ד)
	ד. "כי תבא בכרם רעך ואכלת ענבים כנפשוך שכרך ואל-כליך לא תתן" (פרק כ"ג פסוק כ"ה)

3

מצוות המלך

ענו על השאלה לפי פרק י"ז פסוקים י"ד-כ'.

א. ציינו שלוש מצוות "**לא תעשה**" החלות על המלך.

_____ .1

_____ .2

_____ .3

ב. ציינו את מצוות ה"**עשה**" החלה על המלך.

4

סימני טהרה בבעלי חיים

ענו על השאלה לפי פרק י"ד פסוקים ג'-ט'.

א. ציינו את סימני הטהרה **בבהמה**.

_____ .1

_____ .2

_____ .3

ב. ציינו את סימני הטהרה **בדג**.

_____ .1

_____ .2

שאלות רש"י

5

מצוות צדקה

בפרק ט"ו פסוק ד' כתוב: "אָפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֲבִיוֹן", ובפסוק י"א כתוב: "כִּי לֹא יִחַדֵּל אֲבִיוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ".

א. רש"י אומר שיש סתירה בין שני הפסוקים.
הסבירו את הסתירה בלשונכם.

ב. קראו את פירוש רש"י לפרק ט"ו פסוק ד':

"וְלֵהֲלֵן הוּא אוֹמֵר: 'כִּי לֹא יִחַדֵּל אֲבִיוֹן'? אֶלֶּא בְּזִמְן שְׂאֲתֵם עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שְׁל מְקוֹם, אֲבִיוֹנִים בְּאַחֲרִים וְלֹא בְּכֶם; וְכִשְׂאִין אֲתֵם עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שְׁל מְקוֹם, אֲבִיוֹנִים בְּכֶם."

כיצד רש"י פותר את הקושי?

בפרק כ"ב פסוק ד' כתוב: "לא תרָאָה אֶת חֲמוֹר אַחִיךָ אוֹ שׁוֹרוֹ נָפְלִים בְּדַרְךָ וְהִתְעַלַּמְתָּ מֵהֶם, הֲקִים תְּקִים עִמּוֹ".

קראו את פירוש רש"י למילה עמו:

"עם גָּעָליו, אֲכַל אִם הֵלֵךְ וַיֵּשֶׁב לוֹ וְאָמַר לוֹ הוֹאִיל וְעָלֶיךָ מִצְוָה אִם רָצִיתָ לְטַעַן טַעַן, פְּטוֹר"

בפסוק זה יש דרישה לעזור לאדם שחמורו או שורו נפל.

א. לפי רש"י, באיזה מצב האדם **פטור** מלעזור?

ב. לפי רש"י, מה אפשר ללמוד על האופן שבו צריך להתנהג כאשר זקוקים לעזרה?

- 1 אסור להיעזר במי שיותר חלש מאיתנו.
- 2 כדאי להדגיש בפני העוזר שזו מצווה לעזור.
- 3 אסור לנצל לרעה את מי שרוצה לעזור לנו.
- 4 מותר לבקש עזרה רק מבני משפחה קרובים.

הערכה מבוססת עיון – תורה חומש בראשית – חלומות יוסף

לפניכם פסוקים א'–י"א בפרק ל"ז בחומש בראשית.

- א וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:
- ב אֵלֶּה תִּלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־שִׁבְעָה־עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רָעָה אֶת־אָחִיו בְּצָאֵן וְהוּא נָעַר אֶת־בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׂי אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־דַּבְתָּם רָעָה אֶל־אֲבִיהֶם:
- ג וַיִּשְׂרְאֵל אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בָּנָיו כִּי־בֶן־זִקְנִים הוּא לוֹ וַעֲשֵׂה לוֹ כְּתוּבַת פְּסִים:
- ד וַיִּרְאוּ אָחִיו כִּי־אֵלֹהֵי אֶתֶּב אֲבִיהֶם מִכָּל־אָחִיו וַיִּשְׁנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דַבְּרוֹ לְשָׁלֵם:
- ה וַיִּחְלֵם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגֵּד לְאָחִיו וַיּוֹסְפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ:
- ו וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׁמְעוּ־נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתִּי:
- ז וְהִנֵּה אֲנִי חֲנוּ מֵאֲלֵמִים אֲלֵמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלַמְתִּי וְגַם־נִצָּבָה וְהִנֵּה תִסְבִּינָה אֲלַמְתִּיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוּיֶנּוּ לְאֲלַמְתִּי:
- ח וַיֹּאמְרוּ לוֹ אָחִיו הַמְלֹךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם־מְשׁוֹל תִּמְשָׁל בָּנוּ וַיּוֹסְפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ עַל־חֲלַמְתּוֹ וְעַל־דַּבְּרָיו:
- ט וַיִּחְלֵם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיִּסְפֹּר אֹתוֹ לְאָחִיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלַמְתִּי חֲלוֹם עוֹד וְהִנֵּה הִשְׁמַשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי:
- י וַיִּסְפֹּר אֶל־אָבִיו וְאֶל־אָחִיו וַיַּגְעֲרֻבוּ אֹבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתָּ הַבּוֹא נְבוֹא אֲנִי וְאִמִּי וְאָחִיךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אֶרְצָה:
- יא וַיִּמְנָאוּ־בוֹ אָחִיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת־הַדְּבָר:

השלימו את המשפטים שלפניכם לפי **פסוקים א'-ד'**.

שימו לב: יש לכתוב מילה **אחת** מעל כל קו.

- א. יעקב ישב בארץ שנקראת _____.
- ב. יוסף רעה את הצאן עם אָחִיו וכשחזר הוא סיפר לאביו דברים _____ על אחיו.
- ג. יעקב אהב את יוסף יותר מכל יתר בניו כי הוא היה בן ה _____ שלו.
- ד. יעקב ביטא את אהבתו זו בכך שהכין לבנו _____.
- ה. בעקבות אהבת יעקב האחים הרגישו _____ כלפי יוסף ולא היו מסוגלים לדבר עימו.

השלימו את הטבלה שלפניכם לפי המתואר בפסוקים.

חלום ראשון (ה'–ח')	חלום שני (ט'–י"א)
א. אילו סמלים ראה יוסף בחלומו?	<i>שני ירח וכוכבים</i>
ב. לפי פירוש החלום, מי השתחוו ליוסף בחלום?	
ג. כיצד חלום יוסף גרם לאחיו להרגיש?	

לאחר שיוסף סיפר את חלומותיו, אחיו ואביו שאלו אותו שאלות.

א. כתבו בלשונכם את שתי השאלות.

1. השאלה של אחיו של יוסף בתגובה לחלום הראשון (פסוק ח'):

2. השאלה של יעקב בתגובה לחלום השני (פסוק י'):

ב. במה דומות זו לזו השאלות של האחים ושל יעקב?

בפסוק י' מסופר שיעקב אבינו גער ביוסף בפני אחיו, אך בפסוק י"א כתוב שאביו "שמר את הדבר".

רש"י מפרש:

"וַיְגַעַר בּוֹ – לְפִי נִשְׁהֶיָה מְטִיל שְׂנְאָה עָלָיו."
 "שָׁמַר אֶת הַדָּבָר – הָיָה מְמַתֵּין וּמְצַפֶּה מְתֵי יְבוּא." (מתי יתגשם החלום)

מדוע לדעת רש"י גער יעקב אבינו ביוסף, אף על פי שהוא האמין שחלומותיו יתגשמו?

הערכה מבוססת עיון – נביאים יהושע – שניים וחצי השבטים

סיפור שניים וחצי השבטים

בתורה מתואר שלאחר שכבשו בני ישראל את עבר הירדן המזרחי, ביקשו שניים וחצי השבטים לגור שם ולא לעבור את הירדן יחד עם כל העם. משה הסכים, אך הציב להם תנאי. בפסוקים שלפניכם מתוארת הכניסה לארץ ישראל וכיבושה.

קראו את פסוקים י"ב-ט"ז בפרק א' בספר יהושע וענו על השאלות.

יב וְלִרְאוּבֵנִי וְלִגָּדִי וְלִחֲצִי שִׁבְטֵי הַמְּנַשֶּׁה אָמַר יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר:
 יג זְכוֹר אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד־ה' לֵאמֹר ה' אֱלֹהֵיכֶם מְנִיחַ לָכֶם וְנָתַן לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת:
 יד בְּנֵיכֶם טַפְכֶם וּמְקַנְיֶכֶם יֵשְׁבוּ בָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם תַּעֲבְרוּ וְחַמְשֵׁים לַפָּנִי אֲחִיכֶם כָּל גְּבוּרֵי הַחֵיל וְעֲזַרְתֶּם אוֹתָם:
 טו עַד אֲשֶׁר־יָגִיחַ ה' לְאַחֵיכֶם כָּכֶם וַיִּרְשׁוּ גַם־הֵמָּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־ה' אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָהֶם וּשְׁבַתֵּם לְאָרֶץ יְרֻשַׁתְכֶם וִירֻשַׁתֶּם אוֹתָהּ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד ה' בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ:
 טז וַיַּעֲזְבוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר כָּל אֲשֶׁר־צִוִּיתָנוּ נַעֲשֶׂה וְאַל־כָּל־אֲשֶׁר תִּשְׁלַחְנוּ גִלְדִי:

11

השלימו את המשפטים שלפניכם על-פי הפסוקים.

יהושע פונה אל שבט _____, שבט _____, וחצי שבט _____.
שבטים אלו התיישבו ב_____.

12

לפי פסוקים י"ג ו"ד, מה היה התנאי שהציב משה לשניים וחצי השבטים כדי שיוכלו להישאר בנחלה שאותה ביקשו?

13

מתי יוכלו שניים וחצי השבטים לחזור אל משפחותיהם ואל נחלתם?

- 1 אחרי שיחצו את הירדן וייכנסו לארץ ישראל.
- 2 אחרי שיכבשו את הארץ וכל השבטים יקבלו נחלה.
- 3 אחרי שתעבור שנה והילדים שלהם ירצו שיחזרו.
- 4 אחרי שייכנסו אל יריחו ויבטיחו מעבר בטוח לכל העם.

14

איזו מילה בפסוקים י"ד ו"ט"ז מדגישה את המחויבות של שניים וחצי השבטים כלפי יתר השבטים? _____

קראו את העלילון (קומיקס) שלפניכם וענו על השאלה שאחריו.

לפי המסר העולה מהסיפור על שניים וחצי השבטים, כיצד הילדות צריכות לפעול?
הסבירו את תשובתכם לפי הסיפור המקראי.

הערכה מבוססת פרקי יסוד וידע כללי
בקיאות – ידע כללי

16

לפניכם רשימה של שמות מנהיגים שהיו לעם ישראל בתקופת התנ"ך.
סדרו אותם על פי סדר הופעתם בתנ"ך.

שימו לב, ליד הדמות המופיעה ראשונה כתובה הספרה 1.

שמואל _____

דוד _____

1 יהושע _____

שלמה _____

שאול _____

17

מי אמר למי?

לפניכם פסוקים מהתנ"ך. כתבו מתחת לכל פסוק מי אמר אותו ולמי, היעזרו ברשימה הנמצאת מתחת לפסוקים. שימו לב, ברשימה יש יותר דמויות מהנדרש.

א. "אתה בא אלי בחרב ובחנית ובכידון ואנכי בא אליך בשם ה' צבאות אלהי מערכות ישראל אשר חרפת"

_____ אמר/ה ל _____

ב. "לא אדני אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את נפשי לפני ה'"

_____ אמר/ה ל _____

ג. "אל נא תהי קריכה ביני ובינך ובין רעי ובין רעיך כי אנשים אחים אנחנו"

_____ אמר/ה ל _____

רשימת הדמויות

• חנה	• רחל	• דוד	• לוט
• משה	• גוליית	• אברהם	• עלי הכהן

לפניכם איורים של חפצים שונים. חפצים אלו קשורים לדמויות מהתנ"ך.

כתבו מתחת לכל איור למי החפץ קשור.

2.

1.

4.

3.

סמנו את שני השמות אשר אינם משמות שבטי ישראל.

אהרן	☐	4	זבולון	☐	3	שמעון	☐	2	יהודה	☐	1
			יעקב	☐	7	אשר	☐	6	לוי	☐	5

עצי משפחה

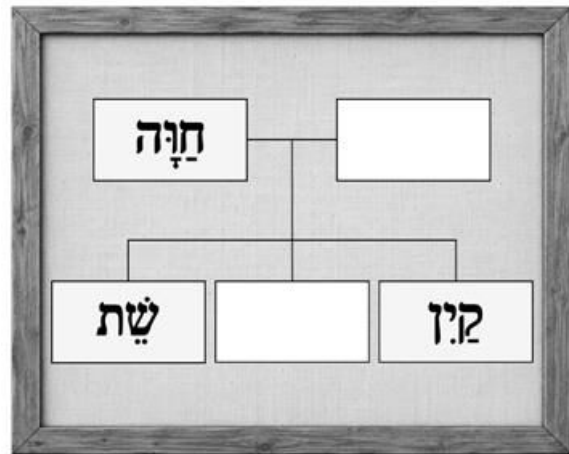
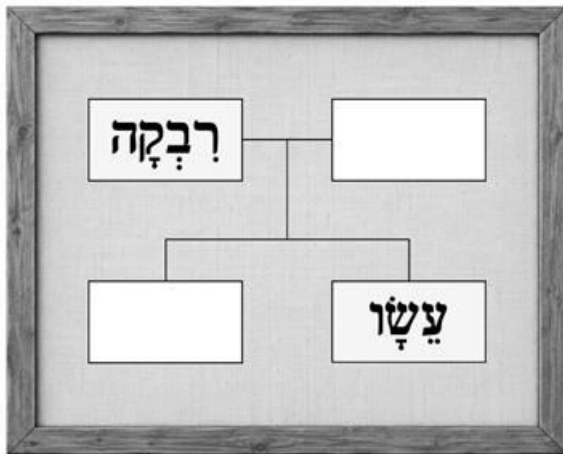
לפניכם עצי משפחה, כל עץ מציג בני משפחה מהתנ"ך.

השלימו את השמות החסרים.

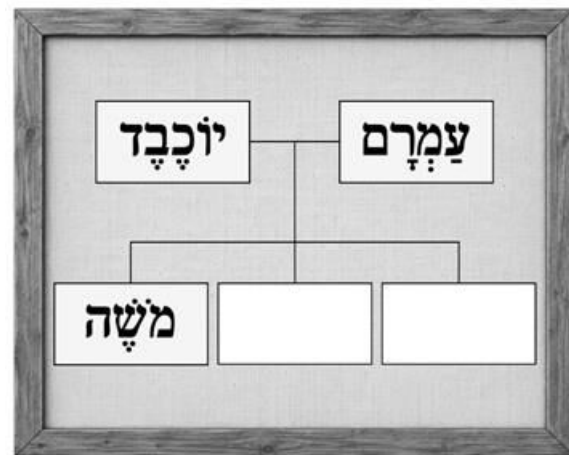
השתמשו ברשימת השמות שמתחת לעצי המשפחה. שימו לב, ברשימה יש יותר שמות מהנדרש.

ב.

א.

ג.

רשימת השמות

• אדם	• הבל	• יצחק	• יעקב
• יוסף	• אהרן	• אברהם	• מרים

בתנ"ך מסופר על דמויות שונות בתולדות עם ישראל שמהן ניתן ללמוד תכונות, ערכים ומידות טובות.

א. לפניכם טבלה ובה תיאור קצר של מעשים מהתנ"ך.

השלימו בטבלה מי הדמות שעשתה כל מעשה.

השתמשו ברשימת הדמויות שמתחת לטבלה. שימו לב, ברשימה יש יותר דמויות מהנדרש.

הדמות	המעשה
	1. היא הצילה את משה מהיאור.
	2. היא השקתה את הגמלים של עבד אברהם.
	3. הוא גער באיש העברי שהכה את חברו.
	4. הוא סלח לאחיו אף על פי שהם מכרו אותו לעבד.

רשימת הדמויות

• אברהם	• בת פרעה (בתיה)	• רבקה
• משה	• שרה	• יוסף

ב. 1. בחרו **מעשה** אחד מתוך הטבלה שבסעיף א, וכתבו **ערך** שאותו מבטא המעשה. היעזרו ברשימת הערכים:

• צדק	• אומץ	• יוזמה	• נאמנות
• עין טובה	• דאגה לאחר	• עזרה לחלש	• נדיבות

המעשה:

הערך שהמעשה מבטא:

2. הסבירו כיצד המעשה מבטא את הערך שבחרתם.

מבדק בתנ"ך

לכיתה ו | פיקוח ממלכתי-דתי

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, נרפיקה וכל חומר אחר המוכלל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.